

TZ: Jak vidí dnešní svět mladí Romové? Dozvědět se to můžete díky literární soutěži Romano suno

Čtyři desítky autorů těch nejlepších literárních, výtvarných i audiovizuálních děl se sjedou v pátek 9. prosince do Amerického centra v Praze, aby tam převzali ocenění již devatenáctého ročníku soutěže Romano suno – Romský sen. Odborná porota je vybrala z více než pěti set příspěvků ve třech hlavních kategoriích.

De anglunes samas ká muri mámi, de múlas angla beršes taj akánik inke sam ka muri lala, mura dakri pheň. Kamav mar khejre t'avel muro dad taj muri dej. Aj ke igen bári briga pe muro jílo. Phírav ká muri daj taj vi ká muro dad pi návštevva. Te kana žav lende, igen rovav ke but pháro si mange. Trobuj ma muri dej ke akánik sim andi puberta taj voj naj paša ma de te trobundemas te iskirij sa pa kado ži ando áver đejs. Kamous kado te phenav tumenge prá ma. Kado, so ande ma si, či del pe kadej te iskirij.

(Jenifer Rafaelová, 6. ročník, ZŠ Přemysla Pittra)

Nerozuměli jste? Na konci najdete český překlad....

Vyhlášení vítězů devatenáctého ročníku soutěže Romano suno se zúčastní v pátek 9. prosince v Americkém centru čtyřicet dětí a mladých lidí. Vítězové se sjeli z Ostravy, Brna, Kojetína, Valašského Meziříčí, Sokolova, Plzně, Ústí nad Orlicí, Břeclavi, Vsetína či Frýdlantu a dalších měst.

Porota letos vybírala vítěze z více než pěti set prací, zaslaných do soutěže z čtyřiceti škol, dětských domovů a neziskových organizací. „Do literární části přispělo 125 dětí, do kategorie mluveného slova 25 dětí a do výtvarné kategorie přes 350 dětí. Výtvarná kategorie je v Romano sunu pro romské i neromské děti, které se také chtějí k tématům daného ročníku vyjádřit, ale romsky neumí,“ uvedla koordinátorka akce Marie Bořkovcová.

Smyslem soutěže Romano suno je totiž umožnit romským dětem a náctiletým popsat svět kolem sebe vlastníma očima a ocenit jejich znalost **romštiny – jazyka, který se ve veřejném prostoru běžně nevyskytuje**. Většinové společnosti pak přibližuje svět romských dětí a zvyšuje povědomí o možnostech romštiny jako plnohodnotného jazyka.

Mladí autoři zasílají své příspěvky v romštině už devatenáct let. Třetím rokem oceňujeme i kategorii mluveného slova na audio a video nahrávkách, která soutěž značně oživila a dala příležitost jiným – současnějším – formám vyjádření v romštině. Tradiční součástí je i výtvarná kategorie.

Letos jsme poprvé do soutěže přizvali také dospělé: učitele, asistenty, pracovníky volnočasových klubů... Ale i tety, babičky, strýce a všechny ty, kteří dětem každoročně pomáhají s jejich texty, ale své vlastní nápady, vzpomínky a bohaté životní zkušenosti přitom

nemohli uplatnit a psali je jen „do šuplíku“. Dostali jsme příspěvky od prvních 21 odvážných dospělých. „Na zapojení dospělých se nám líbí také to, že na vyhlášení dojde na chvíli k převrácení rolí. To dospělí teď budou čekat, jakou cenu vyhrají, a děti jim budou držet palce,“ přibližuje Marie Bořkovcová.

Porota hodnotí literární hodnotu příspěvků i to, jakou příběh přináší výpověď. Vybrané části vítězných textů pak zazní na vyhlášení (stejně jako oceněná videa opatřená českými titulky).

Vyhlášení moderuje romský aktivista a performer **David Tišer**, zpěvem ceremoniál zpříjemní **Pavλίna Matiová** a **Ivana Kandráčová**. Letos poprvé předávání cen předchází tvůrčí dílny, vedené samotnými porotci, které hravou formou umožní výhercům nahlédnout do inspirativního světa literárního i výtvarného umění. Literární dílnu povedou **spisovatelky Iveta Kokyová** a **Renata Berkyová**, výtvarnou dílnu povede **Antonín Střížek** a **Terezie Chlěbcová**.

Program slavnostního vyhlášení: 10:00 – 11:30 – tvůrčí dílny, 12:30 – 15:00 udílení cen

Více o soutěži a vyhlášení najdete na www.novaskolaops.cz/romano-suno.

V případě jakýchkoli dotazů neváhejte prosím kontaktovat koordinátorku soutěže Marii Bořkovcovou - tel.: 774 498 194; email: marie.borkovcova@novaskolaops.cz.

A na konec slíbený překlad jednoho z příspěvků letošního Romano suna:

Dříve jsme byly u naší babičky, ale před rokem umřela, takže teď jsme u naší tety, máminy sestry. Přeju si, aby táta s mámou byli doma. Mám ve svém srdci velký smutek. Jezdím za mámou a tátou na návštěvu. Když od nich odcházím, brečím a je mi strašně smutno. Potřebuju svoji mámu. Navíc jsem teď v pubertě a nemám ji u sebe. Kdybych o tom začala psát, psala bych až do rána.

Každý má právo na plnohodnotné vzdělávání. Někdo to má ale z různých důvodů těžší...

Kdo jsme? Obecně prospěšná společnost **Nová škola** je nevládní, nezisková organizace, která od roku 1996 podporuje inkluzivní vzdělávání jazykově, sociálně či kulturně znevýhodněných dětí a mládeže. Vedle toho zajišťujeme různé formy metodické podpory a další vzdělávání i pedagogickým pracovníkům, zavádíme do škol inovativní koncepty čtenářských klubů a školního asistenta. Usilujeme o koncepční řešení otázek spojených s inkluzivním vzděláváním – jsme členem České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání a Regionální poradní platformy pro integraci cizinců, partnerem celoevropského projektu Early Childhood Program.

Romano suno 2016 je realizováno pod záštitou Sekce pro lidská práva Úřadu vlády ČR a díky podpoře Úřadu vlády ČR a Velvyslanectví USA v Praze. Dále děkujeme Nadačnímu fondu Martiny a Martina Růžičky, Českým kamenolomům, s. r. o., Nadaci Albatros a Společnosti Mattel Czech Republic s. r. o.

